

Ποια βιβλία, με ποια κριτήρια, για τις βιβλιοθήκες

Η πολυσυζητημένη επιλογή βιβλίων, όπως και κάθε μορφής υλικού, για τις βιβλιοθήκες αποτελεί όχι μόνο το βασικό εργαλείο δουλειάς των βιβλιοθηκονόμων, αλλά και το ζητούμενο από το κοινό. Θα μπορούσε κανείς να εξετάσει το θέμα αυτό λέγοντας ότι από τη μια μεριά είναι η έκφραση της πολιτικής της βιβλιοθήκης και από την άλλη είναι ο αντικατοπτρισμός των αιτημάτων της κοινωνίας μας στη γνώση, την πληροφορία και τη δημιουργική ψυχαγωγία. Είναι ο «σειρογράφος» του καιρού μας, όπως είπε κάποτε ο Καζαντζάκης για τους λογοτέχνες.

Ετσι θα λέγαμε σήμερα ότι οι βιβλιοθήκες, για να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, πρέπει να κοιτάζουν τόσο τα μέσα μετάδοσης της γνώσης και της πληροφορίας όσο και το περιεχόμενο και φυσικά την ποιότητά του. Τα στατιστικά των ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών δίνουν σήμερα τα στοιχεία ότι ως προς το μέσο μετάδοσης το κοινό και ιδιαίτερα οι νέοι ζητούν σήμερα με την ίδια συχνότητα το έντυπο βιβλίο και τις άλλες μορφές καταγραφής της γνώσης: CD-Rom, CD, βίντεο, κασέτες, ομιλούντα βιβλία, ηλεκτρονικό κείμενο και πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων. Είναι χαρακτηριστικό ότι βιβλιοθήκες για νέους στη Γερμανία και στη Γαλλία μοιράζουν πλέον τις αγορές του υλικού τους ανάμεσα στα βιβλία σε έντυπη μορφή και

Της
**ΔΑΦΝΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ-
ΜΑΝΕΣΗ**

στα άλλα μέσα μετάδοσης γνώσης. Θα πρέπει λοιπόν να δούμε την εξέλιξη των αναγκών αυτών με ελεύθερο πνεύμα λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της χώρας μας σε συνδυασμό με τις διεθνείς πρακτικές.

«Οι συλλογές της βιβλιοθήκης πρέπει να ανταποκρίνονται στις πληροφοριακές ανάγκες του κοινού της την κατάλληλη χρονική στιγμή και χαρακτηρίζονται από προοδευτική εξέλιξη που αποτελεί τον ρυθμό ανάπτυξης της ίδιας της βιβλιοθήκης» (Κανονισμός Λειτουργίας των Δημοσίων Βιβλιοθηκών του ΥΠΕΠΘ). Η γνώση λοιπόν του κοινού και η αξιολόγηση των αναγκών του μας είναι απα-

υλικό αυτό συνάδει πάντα με τον σκοπό που υπηρετεί κάθε βιβλιοθήκη. Μια δημόσια βιβλιοθήκη εξυπηρετεί το ευρύ κοινό και, σύμφωνα με τη διακήρυξη της UNESCO, «όλες οι ομάδες χρηστών, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, γλώσσας ή μορφωτικού επιπέδου, πρέπει να βρίσκουν υλικό σχετικό με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους». Μια σχολική βιβλιοθήκη εξυπηρετεί τον μαθητή, κατά κύριο λόγο, και τον εκπαιδευτικό στο έργο του, άρα και το υλικό είναι πάλι ανάλογο. Αναγκαία είναι η ποικιλία των θεμάτων και η σωστή, ισορροπη διαμόρφωση της συλλογής προς όλες τις κατηγορίες της

κοινωνίας, καθώς και η μνήμη η θρησκευτική προσπάθεια και φρονιμώς να υποκείται σε κάποια ιδιαιτερότητα, πολιτική ή θρησκευτική επιλογή ούτε σε εμπορικές πιέσεις να σφραγιστεί διατυπωμένα αλλοίως στη διακήρυξη της UNESCO ότι «πρέπει με κάθε τρόπο να αποφευχθούν παντός είδους υλικό που έχει προνοητικό το θρησκευτικό προσηγορικό την πολιτική προπαγάνδα υποβολή μίσους, ή προώθηση συγκεκριμένων ομάδων του πληθους και την εμπορική εκμετάλλευση της συνείδησης και επισημοσύνη με τις τοπικές ανάγκες και βιβλίο αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του.

Η συμμετοχή εκπαιδευτικών, μαθητών και γονιών στη διαδικασία επιλογής των βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες πιστεύουμε ότι θα δώσει πιο ακριβή εικόνα για τις ανάγκες, θα ενισχύσει τη συμμετοχική διαδικασία των εκπαιδευτικών σε ένα καίριο εκπαιδευτικό εργαλείο

ραίτητη, όπως και η ενεργός συμμετοχή του ίδιου του κοινού στη διαδικασία επιλογής είναι καθοριστική. Θα λέγαμε λοιπόν ότι το περιεχόμενο μιας βιβλιοθήκης είναι ανάλογο του κοινού της - διαφορετικά συλλογή βιβλίων και διαφορετικά σε μια σχολική, όπως διαφορετικά είναι ακόμη τα στοιχεία σε μια δημόσια βιβλιοθήκη - και ότι το

γνώσης. Ο τύπος και η ποιότητα των υλικών αποτελούν βασικό στοιχείο. Τα στατιστικά στοιχεία χρήσης αυτού του υλικού είναι ο καλύτερος οδηγός για τη βελτίωση της συλλογής και την ουσιαστική προσφορά στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς. Οι συλλογές και οι προσφερόμενες υπηρεσίες πρέπει να αντανακλούν τις τρέχουσες τάσεις και την εξέλιξη της

θα μπορούσε κανείς να επισημάνει ότι για να επιτευχθούν όλα τα παραπάνω η συμμετοχή του κοινού των βιβλιοθηκών είναι όχι μόνο ανάγκη αλλά και καθοριστική. Το ευρύ κοινό προτείνει στις δημόσιες βιβλιοθήκες βιβλία για αγορά, αλλά και εκκρίσεις ζητάει στη συμβουλή τους που αποφασίζουν για τις αγορές. Τα στατιστικά στοιχεία χρήσης και χρήσης λαμβάνονται υπόψη και καθοδηγούν κατά τον ίδιο τρόπο η συμμετοχή εκπαιδευτικών, μαθητών και γονιών στη διαδικασία επιλογής των βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες πιστεύουμε ότι θα δώσει πιο ακριβή εικόνα για τις ανάγκες, θα ενισχύσει τη συμμετοχική διαδικασία των εκπαιδευτικών σε ένα καίριο εκπαιδευτικό εργαλείο όπως είναι η βιβλιοθήκη - και θα εξασφαλίσει στους μαθητές την αμεσοτητα επιλογής στη γνώση.

Η κερία Δάφνη Κυριακή-Μανέση είναι επικύρητη καθηγήτρια στο Ίνστο Παιδαγωγικό και ειδική γραμματέας του υπουργείου Παιδείας.